

**מכתבים שכתבה אחת בראשית ימיה בארץ, כאשר היא ודב היו
שויכים לקבוצה "אמריקה ביי", לימים כבר מנחם.
פורסמו בחג הארבעים בציתון הקבוצה - 28.2.1977**

פברואר 1939

הגענו לארץ ב- 7.2.1939 ישר לקיבוץ "אמריקה – כרית" בהדר, מושבה קטנה ליד רמתיים בשרון. אך הסתדרנו בביתנו החדש, והנה קמנו ויצאנו לטיול, וקודם כל לעין-השופט. השתוקקנו מאוד להיפגש עם הידידים שלנו שלא ראינו אותם כמה שנים, וכמובן גם לראות את המקום שכה הרבה שמענו עליו עוד בחו"ל.

לפני כמה שבועות החזירו לי ידידיי הקרובים מכתב שמצאו במקרה בין חפציהם שמספר על אותו ביקור ועל הימים של ראשית עין-השופט בכלל. אני מביאה אותו כאן בהשמטות בפני החברים ומקווה שימצאו בו עניין. המקור – אנגלית.

* * *

הדר 3.3.1939

ד. וח. היקרים מאוד -

היום הוא האחרון לפני שאני מתחילה לעבוד בקיבוץ. היה לנו די והותר זמן סתם לנוח וללכת בטל, בצפייה להפסקת הגשמים, כדי לערוך טיול ולהתרשם מהארץ. בילינו שבוע ימים בעין-השופט. באנו לשהות יומיים או שלושה, אך נענינו להפצרות הידידים ונשארנו יותר. קבלת הפנים האמיתית שלנו בארץ היתה בעין-השופט. איזו התרגשות היתה סביבנו – זה היה נהדר! ראינו את כולם והם הזכירו לנו חוויות שהיו. מצידנו הייתה נכונות רבה לקלוט גם חוויות חדשות. לחצו עלינו מאוד להישאר בכלל. החברים לא יכלו לתאר לעצמם שנלך לקיבוץ ב'. עלי לחצו במיוחד שאוותר...

ואכן בילינו יפה. היינו נוכחים בהתקפה! למחרת היום הביאו ערבי פצוע והצבא הופיע ועצר 20 חשודים בכפרייך. זה היה משהו מרגש.

בשבת יצאנו בחבורה לטייל בגבעות ובחורשה. נח (פלד), שהוא הממונה על היערות, ושמואל כהן שהוא סגנו, הדריכו אותנו. פתאום התחילו כולם להשתגע – שרה כהן יצאה בריקוד וניסתה לפלרטט עם נח, פנינה ושפרה ליוו אותה בשירה. באמת נהנינו. בצאתך לחורשה, מתפתל לו שביל במעלה הגבעה ומגיע לקברים. אי אפשר לעבור שם מבלי להרהר - אלה השוכנים שם מתים, ולנו נותר לחיות בכל היופי הזה. איכשהו את חשה שכל זה לא הוגן. הקרבן כה גדול, כן... ובכל זאת אינם... מכל היופי הזה לא נשאר להם דבר, ואילו אנו מוסיפים להיות מאושרים. האסון תמיד נוגע כך מחדש באותה עוצמה. ישנו ילד בקיבוץ בשם אליעזר... והבן של אפרים נושא את שמו...¹

היינו גם במשמר העמק שלושה ימים. משה (פורמנסקי) טיפל בנו יפה. הוא היה נהדר. בילינו הרבה עימו. גם נכחנו בהזכרה לגולדשלגר. החברה שלו יפה מאוד, אך ניכר בה האסון. הטקס היה פשוט מאוד, כי אף אחד לא היה מסוגל לדבר. ילדי המוסד הניחו זרים על כל הקברים כבר בבוקר, ובצהריים התאספו שם כולם. רק אדם אחד דיבר.

קבוצה עם נשק הגיעה מעין-השופט דרך ההרים בשביל בו הלך גולדשלגר ונפל. גם נח (פלד) אמר כמה מילים, ודומה היה שעוד מעט יפרוץ בבכי. רבים לא יכלו לעצור בעד הדמעות... ילדי המוסד הסתכלו בכול בשקט ובהבנה מלאה.

¹ אליעזר לביא הנקרא ע"ש אליעזר קרונגולד. אפרים טיקטין ע"ש אביו.

ואז התחלנו לחזור דרך השדרה הארוכה המובילה מהחורשה לקיבוץ. בכלל היתה אווירה של דיכאון במשמר-העמק במשך כל שלושת הימים - הידיעות בעיתונות, המכתבים ממיטק (מרדכי בנטוב) – כל אלה הוסיפו להרגשה הקשה – אך היו שהעירו מן הסתם: "אין דבר, גם את זה נעבור...."

הערב מתכוננים כאן (הדר) לנשף פורים. תהיה תהלוכת מסכות. ההכנות היו חלשות, אולם ביומיים האחרונים החלו לפעול בהתלהבות. היום ישנו שאון של התרגשות ותכונה בכל מקום. מכינים קישוטים לחדר האוכל, סקיצות, שירה ושיגעונות. האמריקנים מתכוננים להיות כושים. אני חוששת שיהיו יותר כושיים מהכושים.

מה ידוע לכם על תוכניות ההתיישבות שלנו? קשה לפרט כאן כשאנו נתונים בתוך הדברים עצמם, כי הכל מסובך. בכל אופן החברה שלנו היו בפלוגת שמירה במגדל אום-א-תפוף (מגדל הדבורים) כבר שישה חודשים ועתה יש להחליט.

יש גורם חדש. גם קיבוץ "במפנה" (דליה) עומד בפני התיישבות, ומסיבות פוליטיות וכלכליות מעדיפה ההסתדרות שהם יתיישבו שם. על כל פנים, כולם חרדים ועושים הכל כדי להבטיח לנו את המקום.

משה פורמנסקי וציפורה (בנטוב) אומרים שלא יסכימו בשום פנים ואופן לתת לאף אחד מלבדינו להתיישב שם. גם רמה (לינדהיים) עומדת על כך שהמקום הוא שלנו... האדמה טובה מאוד. הנוף מרשים כמו הכל מסביב, אך הנוף של עין-השופט מרהיב עוד יותר, והוא גם יותר יפה, אבל אומרים שהאדמה שלנו (אדמת דליה) יותר טובה. אני מתקרבת לסיום.

בעין-השופט כבר הספיקו לעשות הרבה. החורשה יפה מאוד ועוד מתרחבת. אני רק מקווה שגם אנו נצליח לבנות משק ולארגנו כמוהם בתור קיבוץ. עין-השופט עושה רושם שהוא קיבוץ מוצלח מאוד.

שמחה